

Anna Viñas i Pilar Poyatos

Educadores socials inquietes i apassionades per la seva feina, acompanyades per altres professionals amb les mateixes inquietuds i motivacions, de polítics i de les persones per a qui treballen. Més de 25 anys treballant a Platja d'Aro.

Il·lustracions de Noelia Bardés

Està demostrat: unes bones relacions personals milloren la nostra qualitat de vida. L'experiència d'aquest projecte de treball en xarxa de tots els agents "socials" d'un municipi on es treballa des del vincle i la relació ho demostra.

Fa 10 anys ens vàrem trobar, cada tarda, les portes del pavelló esportiu del poble plenes de nois i noies de 14 a 16 anys. Evidentment no s'esperaven per començar un entrenament esportiu. Era el seu punt de trobada, i fins i tot la policia havia d'intervenir sovint... Havíem deixat d'oferir la Unitat d'Escolarització Compartida (UEC), un servei educatiu que acompanyava a un grup d'alumnes fora de l'Institut a treballar les seves gestions emocionals i conductuals.

Al principi, va ser un patiment, no sabíem com abordar-ho, treballant individualment no podíem arribar a tot, però també hi vàrem descobrir una oportunitat, perquè aquesta situació ens va obligar a tots a *posar-nos les piles*. Vàrem demanar l'assessorament de l'Equip de Prevenció i Mediació Comunitària del Departament de Justícia i amb el seu assessorament es va formar una comissió amb les escoles, l'Institut, l'Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP), la policia, els serveis socials i l'àrea de joventut. El treball en xarxa començava.

Ens vàrem preguntar

quines necessitats detectàvem, què estàvem fent cadascú des de la seva parcel·la i a través de quines propostes ho volíem abordar. El nostre municipi és petit i disgregat, té tres nuclis (**Castell, Platja d'Aro i S'Agaró**) i moltes urbanitzacions. Constantment arriba molta gent nova i d'origen molt divers i no es coneixen gaire entre ells, no hi ha una xarxa de comunitat sòlida.

Entre tots vàrem aconseguir que la situació es calmés

No era senzill, doncs, i ens va caldre tot un any de reunions setmanals per obtenir una bona foto de la situació i pensar com ho abordàvem. D'aquí en van sorgir uns projectes que l'ajuntament va recolzar. Entre d'altres, hi havia programes sobre habilitats per a la vida a les escoles o el canvi de model de la UEC, una idea que per a nosaltres era massa segregadora i calia transformar-la en un projecte normalitzador

adreçat també a noies i nois amb dificultats emocionals i, per tant, posant l'èmfasi en la convivència. També es va obrir el Programa de Formació i Inserció (PFI) que va ajudar a professionalitzar a joves que tenien altres necessitats. En poc temps, i **entre tots**, vàrem aconseguir que la situació es calmés i aquests primers resultats van ajudar a fer créixer la xarxa de professionals amb la incorporació d'altres agents del poble.

DE LA PREVENCIÓ A LA CONVIVÈNCIA

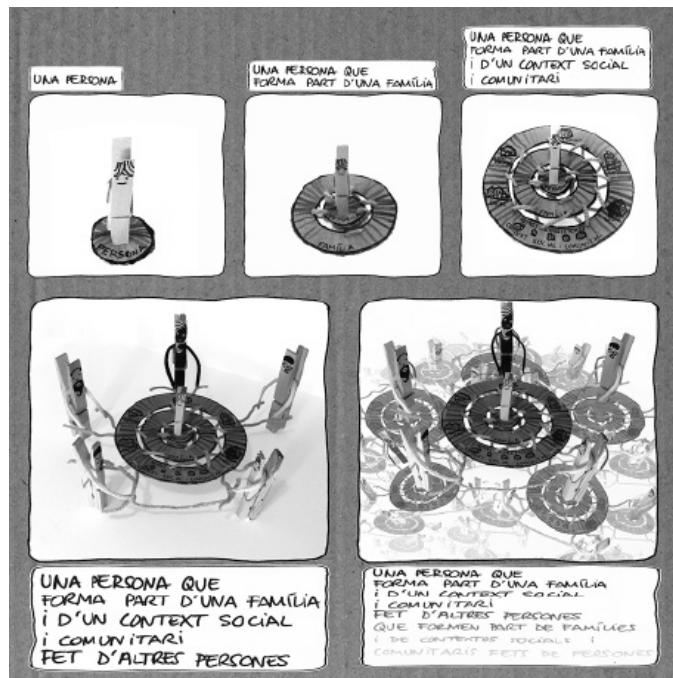
Amb la consolidació d'aquesta millora com a fruit d'aquest enfoc sistemàtic i el treball en xarxa, fa uns 5 anys vàrem invitar a altres serveis públics que estaven en la línia de crear convivència, com per exemple el centre cívic, i així la xarxa va seguir creixent, de manera que ara ja no es parla més d'una comissió per a la prevenció de la delinqüència juvenil, sinó de la comissió per a la promoció de la convivència. Com es pot constatar amb el treball que s'ha fet, no és un simple canvi de paraules, sinó que hem canviat les paraules, el nom de la comissió, perquè ha canviat la realitat.

VALOR HUMÀ

Les aigües estaven tan calmades que fins i tot ens vàrem preguntar si l'èxit d'aquest treball era casualitat o si realment teníem un model que funciona. Així se'ns va ocórrer la possibilitat de trobar una universitat que ens ajudés a respondre aquesta pregunta i ens ajudés a validar el model. La **Txus Morata**, cap del Grup de Recerca, Innovació i Anàlisi Social (**GIAS**) de la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés de la Universitat Ramon Llull, i el seu equip es van entusiasmar amb aquest repte i de seguida vàrem firmar un conveni per realitzar aquest treball de recerca. Una feina que ha estat molt participativa i enriquidora ja que, d'una manera o altra, hi han opinat 277 persones i hem "estudiat a fons" 6 dels projectes que ja porten més de quinze anys funcionant amb aquest model relacional.

El 13 d'abril es presentarà *Valor humà: El model relacional vincular en el treball socioeducatiu a Castell-Platja d'Aro*

La hipòtesi de treball era: "**treballar des d'aquest model relacional vincular té influència en la millora de la qualitat de vida de les persones**". La resposta ha estat afirmativa, i publiquem dos llibres amb el Servei de

Formació i Gestió del Coneixement Especialitzat del gabinet tècnic del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat. El primer, "*Valor humà: El model relacional vincular en el treball socioeducatiu*

transferència. El segon és de la col·lecció *Lectura Fàcil*, i explica com es treballa als serveis del municipi amb aquest model, i com el ciutadà també és Valor Humà. I també escriurem una guia metodològica.

Tot el model es basa en un **treball en xarxa i el model sistèmic**, on cadascú té un valor i, per tant, també té alguna cosa a dir sobre la situació. No és únicament el professional qui ha d'arreglar la situació, sinó que aquest s'ha de centrar en activar els mecanismes, perquè la gent trobi les seves pròpies solucions.

XARXA I VINCLES

Com mostra la imatge de més amunt, tots formem part d'un sistema i aquest és més que la suma de les seves parts. Una família, un

equip, tenen entitat pròpia i, si es produeix un canvi en una de les parts, aquest afecta a totes. Així, doncs, acompanyem la persona centrant-nos en les seves oportunitats, més que en els problemes o limitacions, i donem per suposat que tothom té les seves capacitats, els seus recursos.

L'altre "punt" des d'on ens posicionem és el vincle. Establir vincles facilita el treball conjunt entre professionals i participants. Aquí seguim la teoria de "*Les 4 dimensions del vincle*" de Valentín Escudero i el model anomenat "**Aliança Terapèutica**" que sosté que "la gent millora a través de la relació que estableix". Si tu, per exemple, vas a qualsevol activitat o recurs dels Serveis Socioeducatius del teu poble o ciutat, allà hi trobes un espai de confiança, perquè hi ha algú que té un interès genuí amb el que et passa.

Això produeix una connexió emocional que et permet pensar que hi ha un interès en resoldre la situació, en ajudar-te, en tu com a persona. Així, quan veus que tu i el professional **compartiu objectius**, segueixes anant-hi perquè trobes sentit al que s'hi fa, be sigui a l'**Aula d'Adults**, a **Serveis Socials**, a la **Plaça del Món** o a qualsevol altre projecte o servei individual, grupal, comunitari o social. La xarxa, doncs, dóna suport, sustenta, i el més important és que ajuda a establir llaços.

ELS PROFESSIONALS TAMBÉ

Des de la perspectiva sistèmica, els professionals també teixim una xarxa amb l'altre, amb la companya o el company, que sosté tot el nostre treball. Al llibre s'explica com la xarxa de professionals s'ha enxarxat perquè hi hagi un "**també**" i un "**nosaltres**": Que en les relacions "també" hi hagi una implicació emocional, que "també" tothom hi trobi un sentit, que no siguin reunions buides i que sigui un

treball de manera jeràrquica et costarà trobar-te bé en un ambient així. Al final, però, els resultats a tots nivells -personal, laboral, social...- fan que la majoria de les persones que ho han viscut no vulguin tornar al paradigma anterior.

Per tant, amb la recerca hem validat que no és tan sols la vida dels ciutadans la que millora, sinó també la vida dels professionals. Lògicament això no s'aconsegueix d'un dia per l'altre, cal tot un procés: primer

Elements del treball en xarxa

Font del gràfic: equip de Valor Humà

context on la gent se senti segura i pugui arribar a dir "és igual, m'he equivocat" i no estic sol -ni com a professional ni com a servei-, ens tenim els uns als altres i això no suma ni multiplica, el benefici per al poble és exponencial. Així, en un model sistèmic de treball com aquest, pesa més la funció de les persones que el càrrec que ocupen i si tu entens la dinàmica de

reconèixer que l'altre, un professional o un servei, existeix; després **conèixer** el que l'altre és o fa; **col·laborar** -ens ajudem- i **cooperar** -compartim activitats, recursos...-; i acabem **associant-nos**, tot compartint objectius, projectes, visió i missió. Una bona xarxa, útil i duradora, vol "el seu temps", "compromís" i, sobretot, uns nusos ben forts. ♦